

Meget høj produktivitetsvækst i telekommunikation

AF ØKONOM KRISTIAN SKRIVER SØRENSEN, CAND.POLIT

RESUMÉ

Telebranchen er en branche af stor betydning for dansk økonomi. Siden 2000 er timeproduktiviteten i telebranchen i gennemsnit steget med 16,1 pct. om året, hvilket er højt sammenlignet med den samlede danske økonomi, hvor produktiviteten i gennemsnit er steget med 0,9 pct. om året i samme periode.

Meget høj produktivitetsvækst i telebranchen

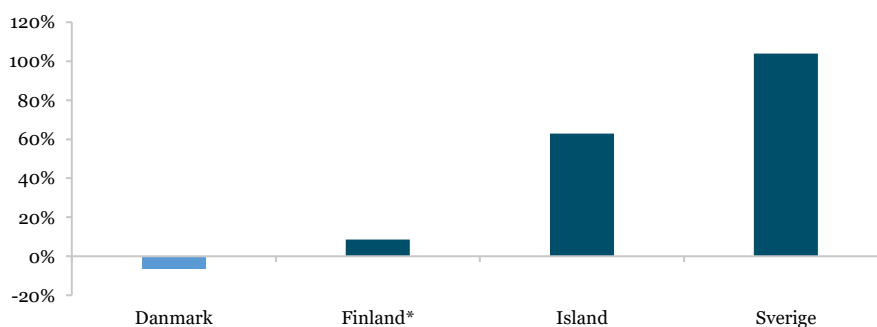
Samtidig har de teknologiske fremskridt i telebranchen også en række afledte effekter. Eksempelvis kan internet med høj hastighed sikre, at virksomhedernes information hurtigt og billigt kan komme rundt i hele organisationen, samtidig kan virksomheder med hurtigt internet nemt komme i kontakt med kunder og leverandører. Det øger innovationen, og skaber helt nye forretningsmodeller. Dansk Erhverv har beregnet, at alene bredbåndets udvidelse i Danmark øger BNP med 56-93 mia. kr.

Teleselskabernes samlede investeringer har været faldende siden 2010. I 2016 er investeringerne ca. 7 pct. mindre end 2010, mens investeringer i Sverige i 2016 til sammenligning er dobbelt så store som 2010. Det kan dog bemærkes, at investeringer har været stigende siden 2013, hvor investeringerne var på det laveste niveau de sidste 10 år.

Lavere investeringsniveau i 2016 sammenlignet med 2010, mens investeringer i Sverige er fordoblet

Figur 1

Stigning i teleselskabernes samlede investeringer i Norden, 2010-16

Kilde: Telecommunication Markets in the Nordic and Baltic Countries 2016

Note: Statistik for Norge findes udelukkende for 2012-16. Investeringerne er i løbende priser. *For Finland er perioden 2010-2015.

Meget høj produktivetsvækst i telekommunikation

Telebranchen har stor betydning for dansk økonomi. Timeproduktiviteten, der på baggrund af nationalregnskabet måler branchens værdiskabelse pr. time, er i telebranchen i gennemsnit steget med 16,1 pct. om året siden 2000, hvilket svarer til, at værditilvæksten pr. time i 2015 var 8 gange højere sammenlignet med 2000.

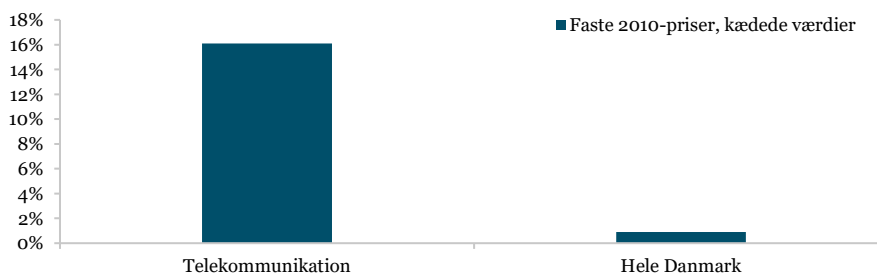
Det er en ekstrem høj produktivetsvækst. Det er yderst sjældent, vi ser brancher med så høje vækstrater i timeproduktiviteten. Det er udelukkende luftfartsbranchen, der har oplevet større produktivetsvækst i perioden.

En gennemsnitlig årlig vækstrate på 16,1 pct. i timeproduktiviteten er ekstremt højt, når man sammenligner med hele den danske økonomi, hvor timeproduktiviteten blot har haft en gennemsnitlig årlig vækstrate på 0,9 pct. siden 2000.

Ekstrem høj produktivetsvækst i telekommunikation

Figur 2

Gennemsnitlig årlig timeproduktivetsvækst i telekommunikation og hele Danmark, 2000-2015

Kilde: Nationalregnskabet, Danmarks Statistik

Den ekstremt høje vækst i timeproduktiviteten i telebranchen skyldes, at værditilvæksten er firedoblet siden 2000. Samtidig med den højere værditilvækst i branchen er antallet af timer faldet med 46 pct. Der har altså været fremgang på begge fronter: værditilvæksten er steget, men det har ikke været nødvendigt at tilføre yderligere arbejdskraft for at håndtere det ekstra arbejde – i stedet bruger branchen i 2015 46 pct. færre timer sammenlignet med i 2000.

Der er ovenfor taget udgangspunkt i produktivetsvæksten i faste priser. Når timeproduktiviteten i telekommunikation øges, kan det eksempelvis skyldes at forbindelsen på bredbånd bliver hurtigere uden der nødvendigvis er ansat flere medarbejdere eller medarbejderne i teleselskaberne skal arbejde mere. Det kan også eksempelvis skyldes, at der er kommet flere mobil- og internetforbindelser uden det nødvendigvis har medført flere medarbejdere i teleselskaberne.

Det er generelt forbundet med stor usikkerhed at opgøre timeproduktivitet i faste priser. Danmark Statistik kategoriserer dog kvaliteten af metoden for størstedelen af telekommunikation som en såkaldt A-metode¹, hvilket vil sige at metoden er anbefalet af EU's statistikenhed Eurostat. Derfor bør man på trods af den ekstremt høje produktivitetsudvikling i telekommunikation, kunne tage statistikken for gode varer.

Stor produktivetsfremgang har direkte betydning for forbrugerne

Den ekstremt høje produktivetsvækst i telebranchen har været til gavn for forbrugerne. Siden 2007 har en almindelig familie næsten fået halveret regningen for internet og mobiltelefoni, mens de samlede forbrugerpriser til sammenligning er steget med ca. 16 pct. i samme periode.

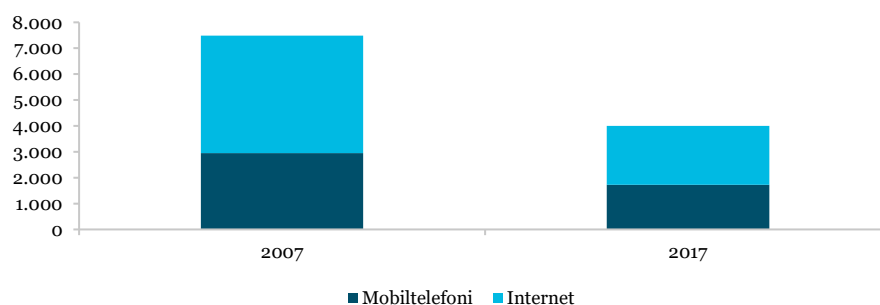
I 2007 brugte en almindelig familie årligt ca. 4.500 kr. på deres internetforbindelse. I 2017 betaler en familie blot ca. 2.300 kr. for en internetforbindelse. Endda er hastigheden på forbindelsen i 2017 flere gange hurtigere end i 2007.

Samme familie ville i 2007 bruge ca. 3.000 kr. på to mobiltelefonabonnementer. I 2017 er priserne faldet så markant, at familien årligt kun skal betale ca. 1.700 kr. for det samme abonnement.

Udgifter til telefoni og internet er næsten halveret på 10 år

Figur 3

Udgifter til internet og mobiltelefoni for en almindelig familie i 2007 og 2017

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Energistyrelsen, Telestatistik Andet halvår 2016

Note: En almindelig familie er antaget til at have to mobiltelefonabonnementer og en internetforbindelse.

Internetforbindelsen er i 2007 en bredbåndsforbindelse med min. 2.048/512 kbit, mens forbindelsen i 2017 er en bredbåndsforbindelse med min. 10/1 Mbit. Udgifterne er i løbende priser.

Store samfundsmæssige gevinster af øget bredbånd

De teknologiske fremskridt i telebranchen har haft en række afledte effekter. Eksempelvis har virksomheder og husholdninger haft stort gavn af den stigende hastighed på internet. Internet med høj hastighed kan sikre, at virksomhedernes information hurtigt og billigt kan komme rundt i hele organisationen på tværs af landegrænser. Samtidig kan virksomheder med internettet på en nem og hurtig måde komme i kontakt med kunder og leverandører. Det øger innovationen i virksomhederne, og skaber helt nye forretningsmodeller.

Teknologiske fremskridt har store afledte effekter for virksomheder og husholdninger

Der er lavet en række internationale studier af effekterne ved øget brug af bredbånd. Dansk Erhverv har overført et godt internationalt studie af Czernich m.fl. (2009)ⁱⁱ til Danmark. På den baggrund kan man konkludere, at den stigende brug af hurtig bredbånd i Danmark siden 2002 har øget BNP pr. indbygger med 2,9-4,8 pct. Det svarer samlet til en forøgelse af BNP i Danmark på i størrelsesordenen 56-93 mia. kr.

Det vil sige, at udvidelsen af bredbånd i Danmark har været en meget stor samfundsøkonomisk gevinst. Det skyldes, at teknologiske fremskridt i telebranchen ikke blot er til stor gavn for virksomhederne i telebranchen, men også til gavn for kunderne, der med eksempelvis bredbånd kan effektivisere og skabe nye forretningsmodeller.

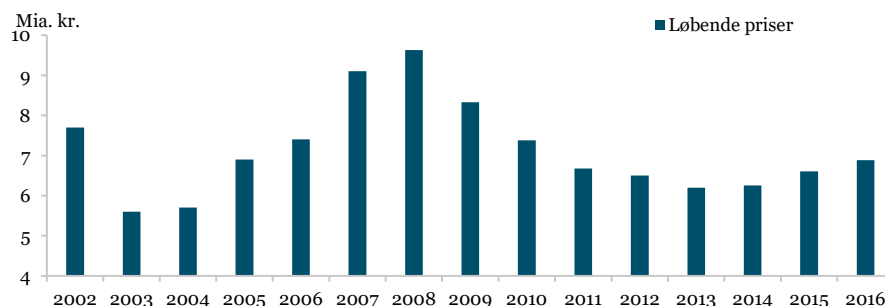
Teleselskabernes investeringer er 2,7 mia. kr. lavere end 2008

Teleselskabernes investeringer er steget med 11 pct. siden 2013, der var året med de laveste niveau for investeringer i løbet af de sidste ti år. Det er positivt, at investeringer stiger, men set i et historisk perspektiv har investeringerne i teleselskaberne dog været lave over de seneste år. I 2016 var investeringerne i teleselskaberne i 6,9 mia. kr. Det er 2,7 mia. kr. – svarende til 28 pct. - lavere end investeringerne i 2008, hvor teleselskabernes investeringer var højest.

Fremgang i investeringer, men lave i et historisk perspektiv

Figur 4

Teleselskabernes samlede investeringer, 2002-2016

Kilde: Energistyrelsen, Økonomiske Nøgletal for Telebranchen 2016 og Erhvervsstyrelsen, Økonomiske Nøgletal for Telebranchen 2011

Det er desuden muligt at sammenligne udviklingen i teleselskabernes investeringer på tværs af de nordiske lande. Det viser, at Danmark er det eneste land i Norden, hvor teleselskabernes investeringer i 2016 er lavere end i 2010.

Siden 2010 er investeringer i Danmark i løbende priser faldet med ca. 7 pct. I samme periode er investeringerne i teleselskaberne i eksempelvis Sverige mere end fordoblet.

Investeringer i telebranchen er fordoblet i Sverige

Figur 5

Stigning i teleselskabernes samlede investeringer i Norden, 2010-16

Kilde: Telecommunication Markets in the Nordic and Baltic Countries 2016 samt Energistyrelsen, Økonomiske Nøgletal for Telebranchen 2016

Note: Danmark baserer sig i 2016 på Energistyrelsen. Statistik for Norge findes udelukkende for 2012-16, og er derfor ikke medtaget. Investeringerne er i løbende priser. *For Finland er perioden 2010-15.

Udviklingen i investeringsniveauet i telebranchen over de seneste år – både sammenlignet med tidligere og andre lande – kan være bekymrende, hvis der i fremtiden skal sikres at virksomheder og husholdninger har adgang til den nyeste teknologi.

▾ OM DENNE UDGAVE

”Meget høj produktivitsvækst i telekommunikation” er ellefte nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2017. Redaktionen er afsluttet den 12. juli 2017.

▾ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs Perspektiv med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▾ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen ”Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)”

▾ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

Denne analyse er offentlig tilgængelig via Dansk Erhvervs hjemmeside. Skulle der beklageligvis og trods grundig kvalitetssikring forefindes fejl i analysen, vil disse blive rettet hurtigst muligt og den rettede version lagt på nettet.

▾ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til økonom Kristian Skriver Sørensen på kso@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6033.

▾ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cheføkonom Steen Bocian, chefkonsulent Malthe Mikkelsen Munkøe, chefkonsulent Michael Bremerskov Jensen, økonom Jonas Spendrup Meyer, direktionssekretær Lotte Holmstrup

▾ NOTER

ⁱ Baggrundsmateriale: Deflateringsmetoder i bygge- og anlægsbranchen og i de private serviceerhverv, udleveret til Produktivitetskommissionen

ⁱⁱ Czernich N., Falck O., Kretschmer T., Woessmann L. (2009), “Broadband Infrastructure and Economic Growth”, CESIFO Working paper n. 2861